

urediti, da bi v njem po ogerskih deželah vse strahovali liberalni Magjari, v ostalih pa liberalni Nemci. „Slovane, je djal, treba k steni pritisniti“. Skleneno bilo je, žali Bog, tudi kmalu djano. Avstrijo so razklali na dvoje in porodili nesrečni „dualizem“. Magjarom so dali poseben državni zbor in ministerstvo v Budimpešti, liberalnim Nemcem na korist pa proglasili novo ustavo, tako zvano „decembersko ustavo“, ker je obveljala 21. decembra l. 1867., ter postavili ministerstvo Giskra-Herbstovo. Le državni dolg, zunanje zadeve in vojsko so prepustile delegacijam, t. j. zbornicam, kder avstrijski in ogerski poslanci časih skupno zborujejo pred posebnimi ministri zunanjih zadev, vojaštva in skupnih financ. Dobili smo torej naenkrat 2 državna zbora in trojno ministerstvo, vsako orožano s številno in dragoceno armado uradnikov. Pri volitvah so liberalni ustavoverci zmagali povsod z malimi izjemkami. Najbolj branili so se Čehovje. Ti so namreč sedaj tirjali za se to, kar so dobili Magjari. Cesar so tem priznali pravice ogerskih dežel in se dali slovesno kronati za ogerskega kralja. Ker so pa česke dežele l. 1526. pod enakimi pogoji prišle k habsburški hiši, zato so Čehovje začeli tirjati jednako, da bi svitli cesar pripoznali pravice tudi českih dežel in se v Pragi dali kronati za českega kralja. Tega se Čehovje držijo trdno in dosledno do današnjega dne. Magjari niso hoteli v Schmerlingov, Čehovje pa se branijo ustopiti v Beustov državni zbor dunajski. Da ta upor ni zdal toliko, kakor ogerski, temu so krivi bili nemški prebivalci česke dežele, ker so opustili braniti pravice česke krone. Te so branili in še zagovarjali edino le slovenski Čehovje in nekoliko gospodov izmed staroslavnega českega plemstva. Beust se je lotil tudi sv. katoliške Cerkve in jej odvzel „konkordat“ t. j. pravice, katere so cesar sami l. 1856 z rimskim papežem dogovorili, priznali in potrdili. Uvedel je posilni civilni zakon in pričel šolsko borbo, ki je porodila „novo šolo“. Njemu zvesto udani liberalni poslanci so dalje preklicali stare oderuške postave. Odprle so se tako na stečaj dveri najnesramnejšemu oderuštvo, sleparijam z „bankami“, raznim goljušijam na „delnice“ in rokonavskim „ustanovam železnic“ (Gründungen) itd. „Svobodno“ oderuštvo je marljivo pobiralo denar menj bogatim in ga devalo v mauhe bogatinom. „Svobodno“ obrtništvo je male obrtnike: krojače, čevljarje, fabriške delavce itd. pripravljalo v „bele robove“ kapitalistov. Hvalisano „zlato dno“ so vbili sodu obrtniškemu. „Svobodno“ ženitvanje je pomnoževalo začelo mnogovrstno „nemanštvo“ in „svobodno“ trganje gruntov kmetijski stan na nič spravljati. Še odvetniki nemilo čutijo nasledke „svobodnega“ odvetništva. Ob enem se je število uradov pomnožilo, po deželah dvojna gosposka uvedla, dragocena in obširna okrajna glavarstva ustanovila zraven celo nepotrebnih in veledragih okrajnih zastopov, ter srenjam nalagalo izvršenje postav in gosposkih zaukazov, da so te

zopet morale najeti posebnih pisarjev in jih plačevati. Sploh naenkrat je davkeplačilce poplavlila ploha večjih davkov, od vseh strani se jim je začelo v žep segati. Dačne knjižice so kazale od leta do leta večje številke. Vrh tega so ministri vrlo prodavali državna posestva in l. 1869. po tako imenovanem „prepisovanju državnih dolžnih pisem“ nekako zakrito krido napravili. Vse to je avstrijsko prebivalstvo vsestranski iznemirjalo in pretresalo. In ko je ogerski minister grof Andrassy malo pritisnil, moral je grof Beust iti. Avstrijanci smo si vidno oddehnili. Začeli smo celo upati boljših dnij, ko je ministerstvo Herbst-Giskrovo tudi palo in se umaknilo grofu Hohenwarthu. Ta prav avstrijsko misleči in čuteči mož je s krepko roko začel zmešane naše domače zadeve urejevati. Bil je uže blizu vsestranskemu porazumu vključ vsemu nasprotovanju. Nemški liberalci so vedeli, da jim je grof Hohenwarth kos pa tudi voljen jihovemu neopravičenemu pritiskavanju na Slovane, na katoliško Cerkvo, na delujoče in pripravljajoče stanove zmanjšati, oslabiti, uničiti. Zato sklenejo iz ministerskega stola potegniti ga, naj velja kaj velja. In res mesenca septembra 1871. se jim to posreči. Kako, to še ni prav jasno. Le to vemo, da so na njegov propad delali mnogi in visoki gospodje, n. pr. bivši kardinal Rauscher, grof Andrassy. Čudno, da je takrat tudi saksonski kralj Albert bil na Dunaju. Bližnja prihodnost nam morebiti to razjasni. Grof Hohenwarth je moral odstopiti in nemški liberalci so dobili ministre, kakoršnih so si želeli „meso od svojega mesa, kost od svojih kostij“, namreč ministre Lasser, Stremajer, Depretis, Glaser, Unger, Bänhans, vse pod predsedništvom kneza Adolfa Anersperga!

(Dalje prihodnjič.)

Smešničar 21. Leto ima 365 dni. No Tinče povedi mi ti, kateri mesec v letu je najkrajši? Tinče odgovori: „Tega ne vem, kateri mesec, ker sem dozda še le jednega videl. Blaž Tomine.“

Razne stvari.

(Slovenski deželni poslanci) gg. Herman, Kulkovec, Šnideršič, dr. Dominkuš, Mih. Žolgar, dr. Šuc, dr. Radaj, J. Fluher in odličniši narodnjaki imajo koncem meseca maja volilni shod v Mariboru.

(Popravek.) V 19. števil. „Slov. Gospodarja“ v vodnem članku je po nepovoljnem nam naključju ime deželnega poslanca velečestitega g. Šnideršiča izostalo in se vmestilo ime g. dr. Vošnjaka, ki sedaj ni deželni poslanec štajerski.

(Zlato sv. mešo) slovesno obhajali bodo preč. g. jubilant Marko Glaser, župnik in kanonik v nedeljo 25. maja. Nesreča poslopju čč. šolskih sester preteča je srečno odvrnena.

(Mahrenberški okrajni zastop) je pritrdil prošnji Feldbaškega okrajnega zastopa, da se naj šletno šolanje skrči na 6 let. Nasvet je stavil g. Julij plem. Gasteiger in je bil sprejet z ogromno

večino. G. notar Rudl bil je izvoljen v okrajni šolski svet, g. Hofer v Muti pa v okrajni odbor.

(*Najprisrčnišo zahvalo*) č. g. oskrbniku v Wurmbergu, č. g. kaplanu g. nadučitelju in g. Ferkovej obitelji pri sv. Barbari izrekajo hvaležni učiteljski pripravniki za blagi sprejem in postrežbo pri izletu dne 14. maja.

(*Pogorela*) je 16. maja Barbara Satler kmečka posestnica v Orehovcih pri Radgoni. Zgorel je zraven 8 glav goved tudi nek 14letni fant, ki je v hlevu spal. Škoda je velika, in nesreča tem večja, ker posestnica ni bila zavarovana.

(*Iz Babinec*) se nam piše nekaj prekesno o velikej povodnji 5. maja t. l. Polje bilo je jezero, škoda povsod velika, krompir je zgnjil, koruza se pozno saadi, plazovi so mnogo vinogradov, gozdov, njiv in hiš v nižave potisnili in klance zasuli. Jednakega kaj nihče ne pomni.

(*Liberalci in nemškutarji*) z glavnim stanom v Mariboru so se zastran kandidatov uže večkrat shajali in tudi precej denarjev nabrali za volilno borbo!

(*Zavolj reguliranja Pesnice*) se bodo 27. t. m. začeli pogovori pri dotičnih okrajnih zastopih. Dopis iz Gradca je prepozno nam došel o tej reči.

(*Dražbe.*) 23. maja Anton Kaspar na Ptujski gori, Anton Pišek v Leukendorfu 550 fl., 24. maja Jožef Dreisiebner na Vrtiču 8184 fl. Eric Ornik na Flekušeku 6848 fl., Jožef Lah v Uršencih 3872 fl., Franc Ljubec v Drakovcih 1470 fl., 26. maja Oton Reibert v Pragerskem 5000 fl. 29. maja Jožefna Čech v Celju. 3. junija Kašpar Medved v Pleterjem 2050 fl., Blaž Čeh Podvincih; 4. junija Marija Klajderič 610 fl. v ptujskem okraju, kder je sploh v 120. šte. „Grazer-Zeitung“ razpisanih 23 dražeb.

Loterijske številke:

V Trstu 17. maja 1879: 76, 74, 66, 28, 86.
V Lincu " " 5, 74, 55, 32, 29.
Prihodnje srečkanje: 31. maja 1879.

! Proti plačilu v obrokih !

Proti plačilu v obrokih

prodava podobe, zrcala, najboljše regulirane ure z majatnikom ali pendelnom in mnogoletnim poroštvom ter po jako nizkeji ceni v Mariboru, v gosposkeji ulici šte. 26.

Rudolf Wotruba

trgovec z umetnijskim blagom.

! Proti plačilu v obrokih !

FANTA,

ki je slovenskega in nemškega jezika zmožen in dobro izšolan, sprejme v kupčijo z blagom vsake robe

ALOJZ KUKOVEC,

3—3

trgovec pri sv. Marjeti pod Ptujem.

Padarska obrt

v Negovi razpisuje se do konca majnika t. l., skopčana s nagrado 150 fl. proti prostemu zdravljenju siromakov, s prostim stanovanjem proti zdravljenju poslov v gradu, s pravico imeti lekarnico, cepiti kože itd.

Prosileci slovenskega narečja zmožni imajo prednost, in najložijo prošnje pri

C. kr. okrajnem glavarstvu v Ljutomeru.

2—2

Premierstein l. r.

LIVARNA,

Badgasse Nr. 9

blizo sl. cerkve.

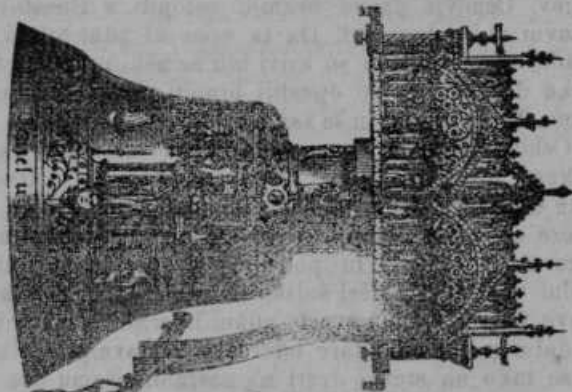
C. kr. v. izk. pr.

Številnih priznanih
za zlate zvonove
je privedenih za
ogled.

zvonarna in livarna

g. Janeza Dencel-na in sinov

v MARIBORU

zliava posebno izvrstne zvonove iz najcenejše zvonovine v vsakej velikosti s iz nova izumljenimi pre-gibnimi kronami (ki se naj ne jemljejo za navadne debele, lite tečaje) na vsakojaki glas, katerega koli kdo želi, bodi v popolnih, vbranih akordih ali kot spolnilo že obstoječih starih zvonil z jasnim in čistim glasom pod poroštvom; zvonove, ki se s starim nebi vjemali, vzememo zopet nazaj. Zvonilno spravo priskrbimo iz razne robe, kakoršno pač kdo želi: iz kovanega, iz litega železa ali iz besemerskega jekla in iz hrastovega lesa in sicer po novem načinu z blazinicami na perotih takó, da se zelo lehkó zvoní in v zvoniku nič ne trese.

Ilustrirane obzorce doposljemo, kdor jih želi, brezplačno po pošti!

5—12